

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
26 päivänä maaliskuuta 1996 *

Asiassa C-271/94,

Euroopan parlamentti, asiamiehinään oikeudellinen neuvonantaja Gregorio Garzón Clariana, jaostopäällikkö Johann Schoo ja oikeudellisten palvelujen virkamies José Luis Rufas Quintana, prosessiosoite Luxemburgissa Euroopan parlamentin pääsihteeristö, Kirchberg,

kantajana,

jota tukee

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies Georgios Kremlis, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómes de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

väliintulijana,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään oikeudellisen yksikön johtaja Antonio Sacchetti ja oikeudellisen yksikön oikeudellinen neuvonantaja Amadeu Lopes Sabino, prosessiosoite Luxemburgissa c/o Euroopan investointipankin lakiasiainosaston ylijohdaja Bruno Eynard, 100 boulevard Konrad Adenauer,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

jossa kantaja vaatii jäsenvaltioiden välisen tavarakaupan tilastoja käsittelevien viranomaisten välisistä telemaattisista verkoista (Edicom) 11 päivänä heinäkuuta 1994 annetun neuvoston päätöksen 94/445/EY (EYVL L 183, s. 42) kumoamista,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, jaostojen puheenjohtajat C. N. Kakouris ja G. Hirsch sekä tuomarit G. F. Mancini, F. A. Schockweiler, J. C. Moitinho de Almeida, C. Gulmann, J. L. Murray, P. Jann, H. Ragnemalm ja L. Sevón (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: A. La Pergola,
kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten 10.10.1995 pidetyssä istunnossa esittämät lausumat,

kuultuaan julkisasiamiehen 22.11.1995 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan parlamentti on vaatinut yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 27.9.1994 jättämällään kannekirjelmällä EY:n perustamissopimuksen 173 artiklan nojalla jäsenvaltioiden välisen tavarakaupan tilastoja käsittelevien viranomaisten

välisistä telemaattisista verkoista (Edicom) 11 päivänä heinäkuuta 1994 annetun neuvoston päätöksen 94/445/EY (EYVL L 183, s. 42, jäljempänä päätös) kumoamista.

2 Päätöksen 1 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Otetaan käyttöön toimenpidekokonaisuus, jäljempänä ’Edicom’ (Electronic Data Interchange on Commerce), jolla edistetään ensimmäisessä vaiheessa alueellisten, kansallisten ja yhteisön järjestelmien muuttamista eurooppalaisella tasolla yhteiskäyttöisiksi järjestelmiksi jäsenvaltioiden välistä tavarakauppaa koskevien tilastoilmoitusten keräämiseksi yrityksiltä, niiden valvomiseksi, esikäsittämiseksi ja niistä koostuvien tilastojen levittämiseksi.

Nämä järjestelmät nivELYVÄT alueellisella, kansallisella ja yhteisöllisellä tasolla levinneisiin tietojärjestelmiin, joiden yhteensopivuus taataan yhdenmukaistettujen standardien ja tiedonantomenettelyjen kehittämisyllä ja käyttämisellä.

Nämä järjestelmät tukeutuvat erityisesti organisaatioidenvälisen tiedonsiirtojärjestelmän (OVI/EDI) käyttöön tilastoilmoitusten toimittamiseksi. Automaattisia järjestelmiä voidaan saattaa toimivaltaisten kansallisten ja yhteisön viranomaisten käyttöön sekä ilmoitusvelvollisille yhteisymmärryksessä kansallisten toimivaltaisten viranomaisten kanssa.

Järjestelmät kehitetään ottaen huomioon sisäisen kaupan tilastoinnin kehitystarpeet.”

- 3 Päätöksen 1 artiklassa tarkoitettut toimet kuvaillaan päätöksen 3 artiklassa. Kysymyksessä ovat erityisesti toimenpiteet, jotka koskevat ohjelmistojen ja tiedonsiirron saatavuuden suunnittelua, kehittämistä ja edistämistä, ja toimenpiteet, jotka koskevat tiedonsiirrossa käytettävien menetelmien, toimintatapojen ja sopimusten suunnittelua, dokumentointia ja edistämistä. Näihin toimiin kuuluvat myös tuki-toimenpiteet.
- 4 Päätöksen 4 artiklassa määrätään niistä suuntaviivoista, jotka on otettava huomioon toimia toteuttaessa. Päätöksen 5 artiklan 1 kohdassa määrätään, että komissio vastaa Edicommin toteutuksesta. Yhteisön varoista saatavasta rahoituksesta määrätään päätöksen 8 artiklassa.
- 5 Päätöksen perustelukappaleissa viitataan erityisesti seuraaviin seikkoihin:
- tarpeeseen määritellä sisämarkkinoiden toteuttamisen edellyttämällä tavalla jäsenvaltioiden välistä tavarakauppaa koskevien tietojen tyydyttävä taso käyttäen menetelmiä, joihin ei liity tarkastuksia sisärajoilla, ja tarpeeseen kerätä tarvittavat tiedot suoraan lähettäjiltä ja vastaanottajilta käyttäen menetelmiä, joilla varmistetaan tietojen perusteellisuus, luotettavuus ja ajanmukaisuus (ensimmäinen ja toinen perustelukappale);
 - siihen, että jäsenvaltioiden välisen tavarakaupan tilastoista 7 päivänä marraskuuta 1991 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 3330/91 säädetään edellytysten luomisesta lisääntyvälle tiedon automaattiselle käsittelylle ja elektroniselle siirrolle, jotka helpottavat tilastotiedosta vastuussa olevien työtä (kolmas perustelukappale);
 - tarkoitukseen keventää yritysten ilmoitusvelvollisuutta parantamalla samalla tilastojen leviämistä, jotta voitaisiin perustaa Euroopan tietomarkkinat (neljäs perustelukappale);

- yhteisön monivuotisesta toiminnasta Euroopan laajuisten, virastojenväliseen tiedonvälitykseen suunnattujen telemaattisten verkkojen perustamisen tukemisesta (Ida) tehtävään neuvoston päätökseen, jota olisi täydennettävä operatiivisluonteisilla toimilla erityisesti tilastojen alalla (viides perustelukappale);
- yhdenmukaistettujen tilastojen kehittämiseen, yhdenmukaistettujen normien ja käsitteiden käytön edistämiseen Euroopan laajuisesti ja kansainvälisellä tasolla toteutettuun standardointiin organisaatioiden välisen tiedonsiirron alalla (kuudes, seitsemäs ja kahdeksas perustelukappale).
- siihen, että tehokas yhdenmukaistettua tietoa antavien yhteisten tilastostandardien luominen on mahdollista vain yhteisötasolla yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa, joissa standardit otetaan käyttöön (yhdeksäs perustelukappale);

6 Esitetyistä asiakirjoista ilmenee, että komission 15.3.1993 esittämä alkuperäinen ehdotus (EYVL C 87, s. 10) perustui ETY:n perustamissopimuksen 100 a artiklaan. Neuvosto kuuli tämän artiklan mukaisesti parlamenttia tästä ehdotuksesta. Parlamentti hyväksyi ehdotuksen 27.10.1993 tehden ehdotukseen sellaisen muutoksen, joka ei koskenut oikeudellista perustaa (EYVL C 315, s. 133).

7 Neuvosto kuuli uudelleen parlamenttia 10.3.1994 lähettämällään kirjeellä vaihtaakseen ehdotuksen oikeudelliseksi perustaksi EY:n perustamissopimuksen 235 artiklan. Kirjeessään neuvosto totesi, että päätösehdotusta käsiteltäessä 16.12.1993 pidetyssä istunnossa ”oli havaittavissa pyrkimys perustaa tämä päätös perustamissopimuksen 235 artiklaan” ja että neuvosto oli ”erityisesti katsonut, että koska kysymys oli toimenpidekokonaisuudesta ja koska päätökseen ei sisältynyt varsinaisia yhdenmukaistamistoimenpiteitä, neuvostolla on asiassa toimivalta ainoastaan 235 artiklan nojalla”. Neuvosto oli liittänyt tähän kirjeeseen neuvoston työn tuloksena syntyneen päätösehdotuksen. Uudelleen kuulemisensa johdosta parlamentti hyväksyi 5.5.1994 päätöslauselman, jossa se kiisti neuvoston ehdottaman

oikeudellisen perustan oikeellisuuden ja totesi, että komission ehdotuksen olisi perustuttava EY:n perustamissopimuksen 129 d artiklan kolmanteen kohtaan.

- 8 Koska neuvosto kuitenkin teki kyseisen päätöksen perustamissopimuksen 235 artiklan nojalla, parlamentti nosti nyt käsiteltävänä olevan kumoamiskanteen.
- 9 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 11.1.1995 antamalla määräyksellä komissiolle on annettu lupa tukea väliintulijana parlamentin vaatimuksia.
- 10 Kanteensa tueksi parlamentti on väittänyt ensisijaisesti, että päätöksen olisi pitänyt perustua perustamissopimuksen 129 d artiklan kolmanteen kohtaan, ja toissijaisesti, että sen olisi pitänyt perustua 100 a artiklaan. Parlamentti muistuttaa, että 129 d artiklan kolmannen kohdan mukaan olisi sovellettava yhteistyömenettelyä ja 100 a artiklan mukaan yhteispäätösmenettelyä, kun taas päätöksen oikeudelliseksi perustaksi valitun 235 artiklan mukaan parlamenttia on ainoastaan kuultava.
- 11 Komissio tukee parlamentin vaatimusta päätöksen kumoamiseksi. Komissio katsoo kuitenkin, että päätöksen oikea oikeudellinen perusta on 100 a artikla eikä 129 d artiklan kolmas kohta.
- 12 Neuvosto katsoo sitä vastoin, että 129 d artiklan kolmas kohta tai 100 a artikla ei voi olla kyseisen päätöksen oikeudellinen perusta ja että erityistoimivallan puuttuessa ainoa asiassa asianmukainen oikeudellinen perusta on 235 artikla.

Asian ratkaisu

- 13 Aluksi on todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksen 235 artiklan käyttäminen tietyn toimenpiteen oikeudellisena perustana on

perusteltua ainoastaan silloin, kun missään muussa perustamissopimuksen määräyksessä ei anneta yhteisön toimielimille kyseisen toimenpiteen toteuttamiseksi tarpeellista toimivaltaa (ks. erityisesti asia 45/86, komissio v. neuvosto, tuomio 26.3.1987, Kok. 1987, s. 1493, 13 kohta ja asia C-350/92, Espanja v. neuvosto, tuomio 13.7.1995, Kok. 1995, s. I-1985, 26 kohta).

- 14 Lisäksi on todettava, että yhteisön toimivaltuuksien muodostamassa järjestelmässä toimenpiteen oikeudellisen perustan valinnan on perustuttava objektiivisiin seikkoihin, jotka voivat olla yhteisöjen tuomioistuimen suorittaman valvonnan kohteena. Tällaisiin seikkoihin kuuluvat erityisesti toimenpiteen tarkoitus ja sisältö (ks. erityisesti asia C-300/89, komissio v. neuvosto, tuomio 11.6.1991, Kok. 1991, s. I-2867, 10 kohta ja asia C-426/93, Saksa v. neuvosto, tuomio 9.11.1995, 29 kohta, Kok. 1995, s. I-3723).
- 15 Tämän vuoksi on tutkittava, olisiko riidanalaisen päätöksen voinut perustaa perustamissopimuksen 129 d artiklan kolmanteen kohtaan tai 100 a artiklaan.
- 16 Parlamentti väittää, että päätös koskee toimivaltaa, josta määrätään perustamissopimuksen 129 c artiklan 1 kohdan toisessa luetelmakohdassa, jonka mukaan ”edellä 129 b artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden toteuttamiseksi yhteisö — — panee erityisesti teknisen standardoinnin alalla täytäntöön kaikki toimet, jotka saattavat osoittautua tarpeelliseksi verkkojen yhteentoimivuuden turvaamiseksi”. Perustamissopimuksen 129 d artiklan kolmannessa kohdassa määrätään menettelystä, jota sovelletaan päätettäessä näistä toimenpiteistä.
- 17 Neuvosto väittää aluksi, että päätöksellä ei ole tarkoitus luoda verkkoa vaan toteuttaa osittaisia operatiivisia toimia, minkä vuoksi ne koskevat verkkoja ainoastaan välillisesti. Perustamissopimuksen 129 b artiklan tarkoituksena on neuvoston mukaan sitä vastoin tällaisten verkkojen luominen.

- 18 Seuraavaksi neuvosto toteaa, että päätös liittyy edeltävien Caddia-, INSIS- ja TEDIS -ohjelmien jatkamiseen, jotka on perustettu seuraavilla päätöksillä: Caddia-ohjelma on perustettu pitkäaikaiseen ohjelmaan, joka koskee telematiikan käyttöä yhteisön tuontia ja vientiä sekä maatalousmarkkinaorganisaatioiden hallinnointia ja talousvalvontaa koskevilla tietojärjestelmissä, liittyvien jäsenvaltioiden ja komission toimien yhteensovittamisesta 26 päivänä maaliskuuta 1985 tehdyllä neuvoston päätöksellä 85/214/CEE (EYVL L 96, s. 35), INSIS-ohjelma on perustettu jäsenvaltioiden ja yhteisön toimielinten toiminnan yhteensovittamisesta yhteisön toimielinten välisen tietojärjestelmän tarpeen arvioimiseksi sekä sellaisen järjestelmän toteuttamista koskevien ehdotusten valmistelemiseksi 13 päivänä joulukuuta 1982 tehdyllä neuvoston päätöksellä 82/869/ETY (EYVL L 368, s. 40) ja TEDIS-ohjelma on perustettu kaupallisten tietojen elektronista siirtoa televerkoissa koskevan yhteisön ohjelman (TEDIS) käyttöönotosta 5 päivänä lokakuuta 1987 tehdyllä neuvoston päätöksellä 87/499/ETY (EYVL L 285, s. 35). Koska nämä päätökset tehtiin perustamissopimuksen 235 artiklan nojalla, neuvosto väittää, että tätä artiklaa on pidettävä asianmukaisena oikeudellisena perustana myös riidanalaisen päätöksen osalta.
- 19 Neuvosto väittää lopuksi, että 129 c artiklan 1 kohdan sanamuodosta ja rakenteesta ilmenee, että tässä määräyksessä tarkoitetut yhteisön toimet on tarkoitus toteuttaa vaiheittain. Aluksi on tarkoitus vahvistaa suuntaviivoja ja yksilöidä yhteistä etua koskevia hankkeita (129 c artiklan 1 kohdan ensimmäinen luetelmakohta). Seuraavaksi yhteisön lainsäätävä toteuttaa tarvittaessa toimenpiteitä verkkojen yhteentoimivuuden turvaamiseksi (saman kohdan toinen luetelmakohta). Lopuksi yhteisö mahdollisesti rahoittaa yhteistä etua koskevia hankkeita (saman kohdan kolmas luetelmakohta). Siten verkkojen yhteentoimivuuden turvaamista koskevien toimien toteuttamista edeltää toimien määrittely asetettavissa suuntaviivoissa. Koska suuntaviivoja ei ollut määritelty, neuvoston mukaan päätös ei voinut perustua 129 d artiklaan.
- 20 Neuvoston väitteitä ei voida hyväksyä.
- 21 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 7 kohdassa, sisämarkkinoiden toimintaan ja yhteisen politiikan hallinnoimiseen liittyvien useiden yhteisön

toimenpiteiden tarkoituksena on varmistaa jäsenvaltioiden välistä tavarakauppaa koskevien tietojen tyydyttävä taso menetelmillä, joihin ei liity tarkastuksia sisärajoilla. Tiedot kerätään siten suoraan lähettäjäiltä ja vastaanottajilta. Tiedon automaattisen käsittelyn ja elektronisen siirron lisääntyvä käyttäminen sekä yhteensopivien järjestelmien tarpeellisuus ovat teknisiä seikkoja, jotka myötävaikuttavat tietojen keräämisen hyvään toimintaan helpottaen samalla tilastotiedon toimittajien eli erityisesti yritysten velvollisuuksia.

- 22 Kyseinen päätös liittyy todellisuudessa tähän tavoitteeseen. Päätöksen ensimmäisestä, toisesta ja neljännestä perustelukappaleesta ilmenee, että tarkoituksena on luoda järjestelmä, jossa jäsenvaltioiden välistä tavarakauppaa koskevat tiedot kerätään suoraan lähettäjäiltä ja vastaanottajilta menetelmillä, joilla varmistetaan näiden tietojen perusteellisuus, luotettavuus ja ajanmukaisuus. Lisäksi kolmannessa perustelukappaleessa viitataan asetukseen N:o 3330/91, jossa säädetään edellytysten luomisesta lisääntyvälle tiedon automaattiselle käsittelylle ja elektroniselle siirrolle, joiden tarkoituksena on helpottaa tilastotiedon toimittajien työtä. Viidennessä perustelukappaleessa täsmennetään myös, että yhteisön monivuotisesta toiminnasta Euroopan laajuisten, viranomaisten väliseen tiedonvälitykseen suunnattujen telemaattisten verkkojen perustamisen tukemisesta (IDA) tehtävää neuvoston päätöstä olisi "täydennettävä operatiivisuuteisilla toimilla erityisesti tilastojen alalla".

- 23 Itse päätöksessä vahvistetaan, että sillä on tarkoitus turvata kansallisten telemaattisten verkkojen yhteentoimivuus ja edistää näin niiden muuttamista Euroopan laajuiseksi telemaattiseksi verkoksi, jolla kerätään ja lähetetään tietoja viranomaisten välillä. Päätöksen 1 artiklan ensimmäisessä kohdassa säädetään nimittäin sellaisen "toimenpidekokonaisuuden" käyttöönottamisesta, jolla "edistetään — — alueellisten, kansallisten ja yhteisön järjestelmien muuttamista eurooppalaisella tasolla yhteiskäyttöisiksi järjestelmiksi". Tämän artiklan toisen kohdan mukaan "nämä järjestelmät nivELYTÄVÄT alueellisella, kansallisella ja yhteisön tasolla levinneisiin tietojärjestelmiin, joiden yhteensopivuus taataan yhdenmukaistettujen standardien ja

tiedonantomenettelyjen kehittämällä ja käyttämällä”. Edicomiiin liittyviin toimiin, jotka on kuvailtu päätöksen 3 artiklassa, kuuluvat erityisesti tekniset toimenpiteet, joilla on tarkoitus luoda edellytykset sille, että kansalliset verkot voisivat muodostaa Euroopan laajuisen telemaattisen verkon.

- 24 Aikaisempaa käytäntöä koskevan väitteen osalta on ainoastaan todettava, että pelkästään neuvoston käytännön perusteella ei voida poiketa perustamissopimuksen määräyksistä eikä tämä käytäntö voi luoda ennakkotapausta, joka sitoisi yhteisön toimielimiä määrittäessä oikeaa oikeudellista perustaa (ks. erityisesti asia 68/86, Yhdistynyt kuningaskunta v. neuvosto, tuomio 23.2.1988, Kok. 1988, s. 855, 24 kohta). Lisäksi neuvoston mainitsema Caddia-, INSIS- ja TEDIS-ohjelmat perustettiin ennen kuin Euroopan laajuisia verkkoja koskeva perustamissopimuksen XII osasto luotiin Euroopan unionista tehdyllä sopimuksella ja siten ennen kuin 129 d artikla tuli voimaan.
- 25 Perustamissopimuksen 129 c artiklan 1 kohdan eri luetelmakohtien välisestä suhteesta on todettava, että 129 b artiklan, jossa ilmaistaan ne tavoitteet, joihin 129 c artiklassa tarkoitetuilla yhteisön toimenpiteillä pyritään, 1 kohdassa määrätään, että ”yhteisö myötävaikuttaa Euroopan laajuisen verkkojen perustamiseen ja kehittämiseen”, ja 2 kohdassa, että ”yhteisö pyrkii toiminnallaan — — edistämään kansallisten verkkojen yhteenliittämistä ja yhteentoimivuutta sekä pääsyä tällaisiin verkkoihin”. Lisäksi yhtäältä 129 c artiklan 1 kohdan ensimmäisessä kohdassa määrätään sellaisten suuntaviivojen vahvistamisesta, jotka koskevat suunniteltujen toimien tavoitteita, painopisteitä ja pääperiaatteita ja joissa yksilöidään yhteistä etua koskevat hankkeet, ja kolmannessa luetelmakohtassa määrätään yhteisön osallistumisesta jäsenvaltioiden taloudellisiin ponnistuksiin silloin, kun niillä on yhteistä etua koskevia hankkeita, jotka jäsenvaltiot rahoittavat ja jotka yksilöidään ensimmäisessä luetelmakohtassa tarkoitetuilla suuntaviivoilla. Toisaalta 1 kohdan toisessa luetelmakohtassa määrätään, että yhteisö panee erityisesti teknisen standardoinnin alalla täytäntöön kaikki toimet, jotka saattavat osoittautua tarpeellisiksi verkkojen yhteentoimivuuden turvaamiseksi.
- 26 Vaikka on kiistämätöntä, että televiestinnän alalla Euroopan laajuisen verkkojen perustaminen ja kehittäminen edellyttää kansallisten verkkojen yhteenliittämistä ja

yhteentoimivuutta sekä pääsyä kansallisiin verkkoihin ja että 129 c artiklan 1 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaisesti vahvistettavat suuntaviivat koskevat näitä tavoitteita; tämän kohdan sanamuodosta ja systematiikasta ilmenee kuitenkin, että kaikkia sellaisia yhteisön toimia, joiden tarkoituksena on turvata kansallisten verkkojen yhteentoimivuus, ei tarvitse edeltää suuntaviivojen vahvistaminen 129 c artiklan 1 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaisesti. Näin on erityisesti käsiteltävänä olevan asian kaltaisessa tapauksessa, jossa ainoastaan toteutetaan sellaisia operatiivisuonteisia toimia, joiden tarkoituksena on turvata olemassa olevien kansallisten verkkojen yhteentoimivuus, jotta ne olisivat teknisesti yhteensopivia ja voitaisiin siten sisällyttää Euroopan laajuiseen verkkoon. Lisäksi kuten julkisasiamies on todennut esittämänsä ratkaisuehdotuksen 11 kohdassa, useissa yhteisön toimenpiteissä, jotka oli toteutettu ennen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen voimaantuloa, oli määritely suuntaviivat, joihin kyseinen päätös liittyy.

- 27 Edellä esitetyn perusteella Edicomiin liittyvät toimet ovat 129 c artiklan 1 kohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä, eikä näiden toimenpiteiden toteuttamista edeltävä suuntaviivojen vahvistaminen saman kohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaisesti siten ole tarpeen käsiteltävänä olevan asian kaltaisessa tilanteessa.
- 28 Lisäksi on tutkittava sitä komission ensisijaista väitettä, jonka mukaan päätöksen oikea oikeudellinen perusta olisi 100 a artikla.
- 29 Komissio väittää, että Edicomiin liittyvien toimien päätarkoituksena on taata sisämarkkinoiden asianmukainen toiminta. Näissä toimissa telemaattista verkkoa käytetään pelkästään välineenä tämän tarkoituksen toteuttamiseen. Päätöksellä on siten tarkoitus yhdenmukaistaa keräämisjärjestelmät ja ne kerättävät tilastotiedot, jotka koskevat tavarakauppaa sisämarkkinoilla. Tämän osalta komissio viittaa erityisesti päätöksen perustelukappaleisiin ja 1 artiklan kahteen ensimmäiseen kohtaan. Komissio väittää myös, että Edicomia koskevalla päätöksellä on läheinen

yhteys edellä mainittuun asetukseen N:o 3330/91, joka perustuu 100 a artiklaan. Viimeiseksi komissio toteaa, että kaikki Edicomiin liittyvät toimet olisi voitu sisällyttää kyseiseen asetukseen tai ne olisivat voineet perustua siihen samalla tavalla kuin muut sen soveltamisesta annetut asetukset ja että tämän vuoksi 100 a artiklaa olisi pitänyt käyttää oikeudellisena perustana.

30 Parlamentti katsoo, että päätöksellä on tosin tiettyjä piirteitä, jotka koskevat sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa. Se katsoo kuitenkin, että 129 d artikla on sen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa erityismääräys 100 a artiklaan verrattuna. Parlamentin mukaan oikeudellinen perusta on valittava sen mukaan, mikä on täsmällisin perusta.

31 Komission väitteitä ei voida hyväksyä.

32 Kuten tämän tuomion 22 ja 23 kohdassa on todettu, kyseisellä päätöksellä on pääasiallisesti tarkoitus turvata kansallisten verkkojen yhteentoimivuus teknisillä operatiivisuonteisilla toimilla. Vaikka päätöksellä myötävaikutetaan myös sisämarkkinoita koskevien tavoitteiden toteuttamiseen, nämä tavoitteet ovat ainoastaan liitännäisiä suhteessa päätarkoitukseen, minkä vuoksi päätöstä ei voida tehdä 100 a artiklan nojalla. Tämän osalta on muistutettava yhteisöjen tuomioistuimen katso-
neen jo aikaisemmin, että 100 a artiklan soveltamiseksi ei riitä pelkästään se, että toimenpide liittyy sisämarkkinoiden toteuttamiseen tai toimintaan (ks. erityisesti asia C-70/88, parlamentti v. neuvosto, tuomio 4.10.1991, Kok. 1991, s. I-4529, 17 kohta).

33 Lisäksi on todettava, että 129 c artiklassa viitatus 129 b artiklan sanamuodon mukaan Euroopan laajuisilla verkoilla on tarkoitus myötävaikuttaa muun muassa 7 a artiklassa määrättyjen tavoitteiden eli sisämarkkinoiden toteuttamiseen. Mitä tulee erityisesti verkkojen yhteentoimivuuteen sisämarkkinoita toteutettaessa, on todettava, että 129 c artiklan 1 kohdan toinen luetelmakohta on erityismääräys

100 a artiklaan verrattuna. Siten 100 a artiklaan ei voida vedota 129 c artiklan 1 kohdan toisen luettelukohdan soveltamisalan rajoittamiseksi, vaikka kyseisellä sääntelyllä pyritään saavuttamaan myös 100 a artiklassa tarkoitettuja tavoitteita.

- 34 Sen osalta, että komissio on viitannut asetukseen N:o 3330/91, on palautettava mieleen tämän tuomion 24 kohdassa jo mainittu oikeuskäytäntö, jonka mukaan pelkästään tietyn toimielimen käytännön perusteella ei voida poiketa perustamissopimuksen määräyksistä ja jonka mukaan tämä käytäntö ei siten voi luoda sellaista ennakkotapausta, joka sitoisi toimielimiä.
- 35 Edellä esitetyn perusteella kyseinen päätös olisi pitänyt hyväksyä 129 d artiklan kolmannen kohdan nojalla, minkä vuoksi päätös on kumottava.

Päätöksen vaikutusten pysyttäminen voimassa

- 36 Vastineessaan neuvosto on vaatinut, että jos päätös kumotaan, yhteisöjen tuomioistuimen olisi pysytettävä voimassa sen vaikutukset, koska päätöksen kumoamisesta takautuvien vaikutuksien aiheutuisi vakavia seurauksia ja koska kyseessä olevan toiminnan jatkuvuus on taattava. Komissio on yhtynyt tähän vaatimukseen. Vastauksessaan yhteisöjen tuomioistuimen esittämään kysymykseen nämä toimielimet ovat todenneet, että päätöksen voimaantulon jälkeen vuosien 1994 ja 1995 toimintaohjelmien perusteella on pantu vireille tai toteutettu 128 toimenpidettä, joita koskevat 18.11.1994 tehty komission päätös 94/765/EY (EYVL L 304, s. 41), 6.4.1995 tehty komission päätös 95/126/EY (EYVL L 84, s. 10) ja 22.6.1995 tehty komission päätös 95/234/EY (EYVL L 156, s. 80). Nämä kaksi toimielintä väittävät myös, että Edicomiin liittyvien toimien keskeytyminen sen vuoksi, että yritysiltä kerättävien

tietojen saanti keskeytyy, tarkoittaisi sitä, että jäsenvaltiot eivät voisi kerätä telemaattisesti tilastoja yhteisön sisäisestä tavarakaupasta. Komissio täsmentää, että tämän vuoksi olisi palattava tietojen keräämiseen lomakkeilla.

37 Parlamentti on todennut asian suullisessa käsittelyssä, että se ei vastusta tällaista vaatimusta siltä osin kuin kysymys on päätöksen vaikutuksista päätöksen kumoamista edeltävältä ajalta. Parlamentti vastustaa kuitenkin sitä, että päätöstä sovellettaisiin yhteisöjen tuomioistuimen antaman tuomion julistamisen jälkeen uuden päätöksen tekemiseen saakka, koska parlamentin mukaan päätöksen vaikutusten pysyttäminen voimassa estäisi tuomion tehokkaan vaikutuksen (effet utile).

38 Vastauksena tähän lausumaan komissio on esittänyt, että jos ainoastaan ne päätöksen vaikutukset pysytettäisiin voimassa, jotka edeltävät yhteisöjen tuomioistuimen antaman tuomion julistamista, tästä aiheutuisi silti vakavaa vahinkoa jo aloitetuille toimille, jotka olisi tämän vuoksi lopetettava.

39 Neuvoston ja komission toimittamista tiedoista ilmenee, että jotta voitaisiin välttää se, että Edicomisiin liittyvät jo aloitetut toimet keskeytyisivät, ja jotta oikeusvarmuuteen liittyvät tärkeät syyt otettaisiin asianmukaisesti huomioon, on tarpeen, että niiden päätösten vaikutukset pysytetään, jotka komissio on tehnyt kumotun päätöksen nojalla. Neuvosto ja komissio eivät sitä vastoin ole täsmentäneet niitä vaikeuksia, joita päätöksen kumoamisesta aiheutuisi päätöksen muiden vaikutusten osalta. Koska näitä vaikutuksia ei ole täsmennetty, yhteisöjen tuomioistuin ei siten voi arvioida niiden sisältöä ja ulottuvuutta, eikä se siten voi hyväksyä näiden kahden toimielimen esittämää vaatimusta tältä osin.

40 Ottaen huomioon käsiteltävänä olevan asian erityispiirteet ja oikeusvarmuutta koskevat syyt, jotka ovat samoja kuin kumottaessa tiettyjä asetuksia, on perusteltua, että yhteisöjen tuomioistuin käyttää sitä toimivaltaansa, joka sille on nimenomaisesti annettu EY:n perustamissopimuksen 174 artiklan toisessa kohdassa asetusten

kumoamisen osalta, ja että yhteisöjen tuomioistuin määrittelee, mitkä kumottavan päätöksen vaikutukset on pysytettävä voimassa. Siten on syytä pysyttää voimassa niiden komission päätösten vaikutukset, jotka komissio on jo tehnyt kumottavan päätöksen perusteella, siihen saakka, kun oikean oikeudellisen perustan nojalla tehty uusi päätös tulee voimaan.

Oikeudenkäyntikulut

- 41 Työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Parlamentti on vaatinut, että neuvosto veloitetaan korvaamaan sen oikeudenkäyntikulut. Koska neuvosto on hävinnyt asian, se on veloitettava korvaamaan parlamentin oikeudenkäyntikulut. Saman artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti komissio, joka on asiassa väliintulijana, vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) Jäsenvaltioiden välisen tavarakaupan tilastoja käsittelevien viranomaisten välisistä telemaattisista verkoista (Edicom) 11 päivänä heinäkuuta 1994 annettu neuvoston päätös 94/445/EY kumotaan.
- 2) Niiden komission päätösten, jotka komissio on jo tehnyt kumotun päätöksen perusteella, vaikutukset pysytetään voimassa siihen saakka, kun oikean oikeudellisen perustan nojalla tehty uusi päätös tulee voimaan.

3) Neuvosto velvoitetaan korvamaan oikeudenkäyntikulut.

4) Komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Rodríguez Iglesias

Kakouris

Hirsch

Mancini

Schockweiler

Moitinho de Almeida

Gulmann

Murray

Jann

Ragnemalm

Sevón

Julistettiin Luxemburgissa 26 päivänä maaliskuuta 1996.

R. Grass

G. C. Rodríguez Iglesias

kirjaaja

presidentti